

Literatura

- Oliva, M. 1987: Vyvinutý micoquien z návrší Horky u Bořitova – první výsledky. *Acta Musei Moraviae, Scientiae sociales* LXXII, 21–44.
- Oliva, M. 2014: Starší doba kamenná – paleolit. In: Z. Jarůšková, A. Štrof (eds.): *Pravěk Boskovicka*. Vlastivěda Boskovicka 3. Boskovice: Muzeum Boskovicka, 15–49.
- Oliva, M., Gadas, P.: Nové nálezy z ústřední středopaleolitické stanice Bořitov V – Horky. *Acta Musei Moraviae Scientiae sociales* 109(1), 3–40.

Summary

Some typical Middle Paleolithic artefacts from the collection of J. Nedorost (Fig. 2), discovered at the Bořitov V site (Blansko District), were handed over to the Moravian Museum in 2023.

Martin Oliva

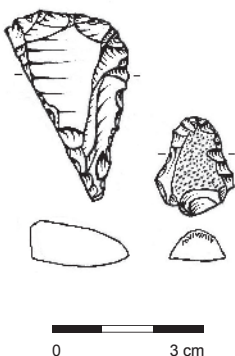
Brno (k. ú. Jundrov, okr. Brno-město)

„Na Nivě“.

Epiaurignacien. Sídliště. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: dočasně u nálezce.

Lokalizace: WGS-84: 49.2162244N, 16.5482794E

Dne 14. 8. 2023 byla na základě archeologického deníku majora J. Lavického (Lavický 1935–1943) autorem zprávy v terénu ověřena lokalita Brno-Jundrov, o jejímž přesném umístění se v odborné literatuře vedou již více jak 30 let spory (Oliva 1987; 1991; naposledy Nerudová et al. 2022). Major J. Lavický v deníku uvádí jako objevitele lokality J. Páska a místo popisuje jako 1 km vzdálené severně od kostela v Jundrově, na okraji lesa na ploše 80 × 80 m. Výše uvedený deník obsahuje i protokol ze dne 19. 12. 1936, z něhož vyplývá, že major J. Lavický předal do Oddělení moravského pravěku Zemského muzea v Brně 38 kusů artefaktů získaných na této lokalitě. Autor zprávy našel při revizním sběru v trati „Na Nivě“ devět kusů paleolitické štípané industrie zahrnující dvě škrabadla (obr. 3), zlomek čepele se stopami opotřebení, zlomek zoubkovaného nástroje, dva úštěpy a tři kusy výrobního odpadu. Větší z nalezených škrabadel je dvojitě, avšak protilehlá hlavice je vertikálně otočena o 90 stupňů, a podle tvaru soudím, že jeho uživatel byl levák. V surovinovém spektru převažuje rohovec typu Krumlovský les, zastoupen je i silicit glacigenních sedimentů a jedním kusem i rohovec typu Troubky – Zdislavice. Sběr proběhl na zalesněné plošině nejvyššího výběžku kóty 391 m Holedná, a to na deštěm vymletých lesních cestičkách, jimiž je místo hojně protkáno. Artefakty byly nalezeny v rozmezí nadmořských výšek 239–252 m a největší vzdálenost mezi krajními nálezy činila 170 m, nálezovou situaci zachycuje mapa (obr. 4).

Obr. 3. Brno-Jundrov. Škrabadla. Kresba P. Šmacha.

Fig. 3. Brno-Jundrov. Endscrapers. Drawing by P. Šmacha.

Obr. 4. Brno-Jundrov. Mapa lokality s vyznačením poloh posledních nálezů. Autor P. Šmacha.

Fig. 4. Brno-Jundrov. Map of the site marking the position of recent finds. Author P. Šmacha.

Literatura

- Lavický, J. 1935–1943: *Steinzeit [deník]*. Rkp. Uloženo: archiv Ústavu Anthropos, Moravské zemské muzeum, č. AD/28.
- Oliva, M. 1987: *Aurignacien na Moravě*. Studie Muzea Kroměřížska '87. Kroměříž: Muzeum Kroměřížska.
- Oliva, M. 1991: Mladopaleolitická stanice s radiolaritovou industrií v Brně-Jundrově. *Acta Musei Moraviae, Scientiae sociales* LXXVI, 19–29.
- Nerudová, Z., Sedláčková, L., Neruda, P., Roblíčková, M., Doláková, N., Plichta, A., Bobula, O. 2022: Příspěvek k osídlení oblasti Brno-Štýřice. Záchraný výzkum na ulici Vídeňská 11. *Přehled výzkumů* 63(1), 19–31.

Summary

Based on Major J. Lavický's archaeological diary, the precise location of the Paleolithic site Brno-Jundrov was verified in the field in August 2023 (Fig. 4). The surface survey conducted on a forested plateau at the easternmost point of Holedná at 391 m in 'Na Nivě' field yielded nine pieces of chipped stone industry, including two endscrapers, a blade fragment with use-wear marks, a fragment of a serrated tool, two flakes and three pieces of production waste (Fig. 3).

Petr Šmacha

Brno (k. ú. Kníničky, okr. Brno-město)

„U Přehrad“.

Pozdní paleolit. Sídliště. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: Moravské zemské muzeum – Ústav Anthropos.

Lokalizace: WGS-84: 49.2339103N, 16.5209778E

Dne 12. 8. 2023 byla na základě archeologického deníku majora Lavického (Lavický 1935–1943) autorem zprávy v terénu ověřena paleolitická lokalita Brno-Kníničky v trati „U Přehrad“. Major J. Lavický uvádí, že zde našel 16 kusů paleolitické štípané industrie a podle protokolu je dne 19. 12. 1936 předal do Oddělení moravského pravěku Zemského muzea v Brně. Lokality popisuje ve svém německy psaném deníku jako nálezovou plochu o rozměru 30 × 30 m situovanou nahoře nad skálou, severozápadně od kóty 212 m. Tato kóta již v současnosti neexistuje a zanikla nejspíš v souvislosti s výstavbou mostního pilíře nedokončené dálnice v roce 1938, je však dohledatelná na mapě Topografické sekce 1 : 25 000 třetího vojenského mapování.

V minulosti se zde podle historického leteckého snímkování nacházela drobná políčka a v současnosti je na místě odstavná parkovací plocha pro zahrádkářskou kolonii a část lokality je zatravněna. Přes tyto povrchovému sběru nepříznivé podmínky se autorovi zprávy podařilo na místě nalézt drobné reziduum jádra na čepelky z rohovce typu Krumlovský les II. Poloha místa a charakter nálezu analogicky odpovídá lokalitě Vladislav I a svádí k zařazení do období pozdního paleolitu.

Literatura

Lavický, J. 1935–1943: *Steinzeit [deník]*. Rkp. Uloženo: archiv Ústavu Anthropos, Moravské zemské muzeum, č. AD/28.

Summary

Based on Major J. Lavický's archaeological diaries, a small Paleolithic site in Brno-Kníničky was revisited in 'Ú Přehradý' field in August 2023. During the surface survey, a residual core for bladelets made of Krumlovský les II-type chert was found.

Petr Šmácho

Brno (k. ú. Komín, okr. Brno-město)

Ul. Houšková, parc. č. 2549/2.

Mladý paleolit. Osteologický materiál. Vertikální řez. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK: -601099, -1157681

V souvislosti s výstavbou nových obytných domů v Brně-Komíně na Houškové ulici bylo v létě 2023 započato budování nové kanalizační sítě navazující na Houškovu ulici z východu. Z výkopu kanalizace se podařilo vyzvednout zlomek fosilní kosti. Vzhledem k fragmentárnímu a nepříliš dobrému stavu dochování je přesná interpretace kosti nejasná, snad se jedná o kloub humeru turovitého nebo jelenovitého zvířete. Nález byl učiněn v hloubce 1,1 m, v souvrství spraší a tenkých vrstev hlinitých štěrků. Stáří je možno pouze odhadnout na mladý paleolit.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

In 2023, a salvage archaeological excavation was conducted in the cadastral area of Komín (Brno-City District) in Houšková Street, during which a fossilised bone (a humerus fragment) of Bovidae or Cervidae family was recovered from the sewer trench.

Jiří Zubalík

Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město)

„Hrubé podsedy“.

Počáteční fáze mladého paleolitu. Ojedinelý artefakt. Povrchový nález. Průzkum. Uložení nálezu: dočasně u nálezu.

Lokalizace: WGS-84: 49.1952006N, 16.7082792E

Na katastru Líšně v trati „Hrubé podsedy“, 50 m jižně od místa výzkumu sídliště bohunicenu (Škrdla 2017) vyzvedl D. Krása kamenný artefakt vyrobený z šedého radiolaritu typu

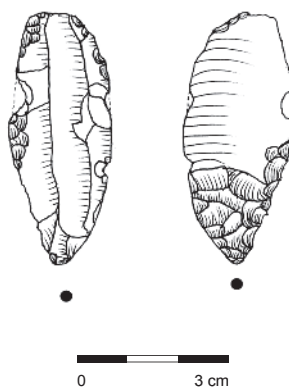
Vršatecké Podhradie (obr. 5). Jedná se o jerzmanowický hrot retušovaný nejvíce na úderovém bulbu čepelového polotovaru. Tento nález dokládá přítomnost nositelů technokomplexu lincombien-ranisien-gerzmanowicien i na této stanici. Za tvůrce jerzmanowických hrotů byl tradičně pokládán *Homo neanderthalensis*, nová hypotéza (Demidenko, Škrdla 2023), podložená srovnáním technologie výroby i datací rozsáhlých souborů ze střední a západní Evropy, však interpretuje tvůrce jerzmanowických hrotů jako potomky nositelů bohunicenu, tj. jako moderní lidi *Homo sapiens*.

Literatura

Demidenko, Yu. E., Škrdla, P. 2023: Lincombien-Ranisian-

Jerzmanowician Industry and South Moravian Sites: a Homo sapiens Late Initial Upper Paleolithic with Bohunician Industrial Generic Roots in Europe. *Journal of Paleolithic Archaeology* 6, article number 17. DOI: 10.1007/s41982-023-00142-2.

Škrdla, P. 2017: *Moravia at the onset of the Upper Paleolithic*. The Dolní Věstonice Studies 23. Brno: Czech Academy of Sciences, Institute of Archaeology.

Obr. 5. Brno-Líšeň, „Hrubé podsedy“. Jerzmanowický hrot. Kresba J. Krása.

Fig. 5. Brno-Líšeň, 'Hrubé podsedy'. Jerzmanowice point. Drawing by J. Krása.

Summary

A stone artefact made of grey radiolarite of the Vršatecké Podhradie type was discovered in 'Hrubé podsedy' field (Líšeň cadastral area, Brno-City District), not far from the Bohunician site (Škrdla 2017). It is identified as a Jerzmanowice point (Fig. 5). This discovery confirms the presence of bearers of the Lincombien-Ranisian-Jerzmanowician technocomplex also at this site.

Jan Krása, David Krása

Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město)

„Za Panskou zahradou“, „Za Zámkem“, Brno-Líšeň IIa.

Mladý paleolit. Sídliště. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: dočasně u nálezu.

Lokalizace: WGS-84: 49.2039333N, 16.7035586E

Na polykulturní lokalitě Brno-Líšeň IIa, v okolí kóty 320,4 m na ploše cca 150 × 150 m úspěšně pokračují povrchové sběry. Ke sběrům z minulých let, které již vyhodnotil M. Oliva (1985; 2020; 2021), přibýlo od té doby několik desítek kusů patinované i nepatinované štípané industrie, mezi nimiž vynikají dva bifaciální artefakty ze spongolitu (obr. 6). Oba tyto výrazné kusy pocházejí z horní třetiny severního svahu, který je však na počet